

BÁO CÁO

Kết quả giám sát việc ban hành nghị quyết và hoạt động của Hội đồng nhân dân cấp xã

Thực hiện Quyết định số 08/QĐ-HĐND ngày 22/8/2022 của Thường trực HĐND huyện về việc thành lập Đoàn giám sát “việc ban hành nghị quyết và hoạt động của Hội đồng nhân dân cấp xã”; Kế hoạch số 193/KH-HĐND ngày 28/8/2022 của Đoàn Giám sát Thường trực Hội đồng nhân dân huyện về giám sát “việc ban hành nghị quyết và hoạt động của Hội đồng nhân dân cấp xã”; Đoàn giám sát đã giám sát trực tiếp Thường trực HĐND các xã Hà Tam, An Thành, Cư An, Yang Bắc, đồng thời giám sát gián tiếp Thường trực HĐND các xã Phú An, Tân An, Ya Hội và thị trấn Đak Pơ. Kết quả giám sát như sau:

I. ĐẶC ĐIỂM TÌNH HÌNH

Nhiệm kỳ 2021-2026, toàn huyện Đak Pơ có 174 đại biểu HĐND cấp xã, trong đó: Hà Tam 21 đại biểu, An Thành 19 đại biểu, Đak Pơ 22 đại biểu, Tân An 28 đại biểu, Cư An 22 đại biểu, Yang Bắc 21 đại biểu, Phú An 22 đại biểu, Ya Hội 19 đại biểu.

Về cơ cấu tổ chức Thường trực HĐND cấp xã: có 4 ủy viên, trong đó: Chủ tịch HĐND do Bí thư hoặc Phó Bí thư Đảng ủy kiêm nhiệm, Phó Chủ tịch HĐND là đại biểu HĐND xã hoạt động chuyên trách¹ và 02 ủy viên là Trưởng các Ban HĐND cấp xã, riêng Thường trực HĐND xã Hà Tam có 3 ủy viên².

Về cơ cấu tổ chức của các Ban HĐND cấp xã: có 02 Ban (Ban Pháp chế, Ban Kinh tế - Xã hội). Mỗi Ban HĐND cấp xã có 05 ủy viên, gồm: 01 Trưởng Ban, 01 Phó Trưởng Ban và 03 ủy viên hoạt động kiêm nhiệm.

Nhìn chung, sau kỳ họp thứ Nhất, việc sắp xếp, kiện toàn tổ chức bộ máy của HĐND cấp xã được đảm bảo, ổn định.

II. KẾT QUẢ THỰC HIỆN NHIỆM VỤ

1. Kết quả đạt được

1.1. Công tác chuẩn bị kỳ họp

¹ Riêng Thường trực HĐND thị trấn Đak Pơ từ ngày 01/6/2022 khuyết chức danh Phó Chủ tịch HĐND thị trấn do chuyển công tác khác.

² Chủ tịch HĐND do Phó Bí thư Đảng ủy kiêm, Phó Chủ tịch HĐND xã kiêm Trưởng Ban Kinh tế - xã hội HĐND xã, Trưởng Ban Pháp chế HĐND xã.

Qua giám sát cho thấy, Thường trực Hội đồng nhân dân cấp xã đã có sự phối hợp chặt chẽ với UBND, Ủy ban Mặt trận Tổ quốc Việt Nam xã và các đơn vị liên quan tổ chức họp liên tịch thống nhất nội dung, chương trình và thời gian tổ chức các kỳ họp của Hội đồng nhân dân cấp xã đúng quy định. Phân công rõ trách nhiệm cho tổ chức, cá nhân trong công tác chuẩn bị nội dung kỳ họp; triệu tập và mời thành phần dự họp theo Luật định; tài liệu kỳ họp được kiểm tra, cấp phát đầy đủ trước khi khai mạc kỳ họp, đảm bảo thời gian quy định.

1.2. Việc thực hiện chức năng quyết định của Hội đồng nhân dân

Việc thông qua Nghị quyết được thực hiện dân chủ và theo đúng các quy định; các Nghị quyết trước khi thông qua tại Kỳ họp đều có sự tham gia đóng góp ý kiến của đại biểu dự họp và được lãnh đạo UBND xã giải trình, làm rõ, bảo đảm chất lượng khi ban hành. Việc ban hành nghị quyết của HĐND xã cơ bản thực hiện đúng quy trình, thủ tục và thẩm quyền theo quy định. Hầu hết nội dung các nghị quyết phù hợp với đời sống xã hội, được cử tri, các cơ quan nhà nước, tổ chức chính trị - xã hội, tổ chức xã hội trong xã đồng thuận, góp phần thực hiện thắng lợi nhiệm vụ phát triển kinh tế - xã hội, đảm bảo an ninh quốc phòng của địa phương.

Từ đầu nhiệm kỳ đến thời điểm giám sát, HĐND cấp xã đã ban hành 279 Nghị quyết trên các lĩnh vực³ góp phần đưa chủ trương, chính sách của Đảng, Nghị quyết của Hội đồng nhân dân các cấp, chính sách pháp luật của Nhà nước vào cuộc sống.

1.3. Thực hiện chức năng giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban HĐND

a. Giám sát tại kỳ họp

- Công tác thẩm tra các báo cáo

Qua giám sát, Đoàn nhận thấy Thường trực HĐND cấp xã đã bàn bạc, trao đổi thống nhất trong việc phân công các Ban thẩm tra dự thảo Nghị quyết, báo cáo trình tại kỳ họp đúng nhiệm vụ và quyền hạn theo luật định; UBND cấp xã chủ động gửi tài liệu đến các Ban HĐND để thẩm tra các báo cáo, dự thảo nghị quyết của UBND cấp xã trình tại kỳ họp đúng quy định. Các báo cáo thẩm tra cơ bản đã chỉ ra những hạn chế, bất cập, tính hợp pháp, tính hợp lý đồng thời đưa ra những kiến nghị của Ban đối với từng nội dung cụ thể, qua đó đã giúp cho UBND cấp xã hoàn thiện nội dung trình tại Kỳ họp và làm cơ sở để đại biểu HĐND cấp xã xem xét, thảo luận cũng như quyết định các nội dung tại kỳ họp.

- Hoạt động chất vấn và xem xét trả lời chất vấn tại kỳ họp

³ Xã Ya Hội 27 Nghị quyết; xã Phú An 37 Nghị quyết; xã Yang Bắc 36 Nghị quyết; xã Cư An 42 Nghị quyết; xã Hà Tam 38 Nghị quyết; xã An Thành 28 Nghị quyết; xã Tân An 39 Nghị quyết; thị trấn Đak Pơ 32 Nghị quyết.

Qua giám sát nhận thấy, mặc dù kỳ họp đã dành thời gian hoạt động chất vấn và trả lời chất vấn, thảo luận chung tại Hội trường. Một số địa phương có ý kiến chất vấn như thị trấn Đak Pơ (3 ý kiến), xã Hà Tam (2 ý kiến), còn lại đa số các đại biểu phát biểu mang tính thảo luận chung hoặc tìm hiểu thêm thông tin.

- Việc xem xét các báo cáo trình tại Kỳ họp

Cơ bản tại Kỳ họp của HĐND cấp xã đã dành thời gian xem xét các báo cáo theo quy định của Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân. Nội dung của báo cáo cung cấp tương đối đầy đủ thông tin cho đại biểu. Đồng thời qua thẩm tra các tài liệu trình tại kỳ họp HĐND của các Ban đã góp phần cung cấp đầy đủ thông tin làm rõ các nội dung, các vấn đề mà đại biểu quan tâm, từ đó đại biểu thêm thông tin để xem xét, quyết định những vấn đề quan trọng của địa phương.

3.2. Giám sát chuyên đề

- Hoạt động giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban HĐND cấp xã:

Qua giám sát cho thấy: HĐND cấp xã đã ban hành Nghị quyết về chương trình giám sát năm 2022, năm 2023. Nội dung chọn giám sát đa dạng, phong phú, tập trung vào những vấn đề được dư luận, Nhân dân quan tâm⁴. Mỗi đợt giám sát, Thường trực HĐND, các Ban HĐND đã ban hành quyết định thành lập Đoàn giám sát, lập kế hoạch, đề cương chi tiết và yêu cầu cơ quan, đơn vị được giám sát chuẩn bị báo cáo. Qua giám sát đã làm rõ những kết quả đạt được, những tồn tại, hạn chế, nguyên nhân và trách nhiệm của đơn vị chịu sự giám sát, đồng thời đề xuất, kiến nghị tới các cơ quan, đơn vị có liên quan, từ đó góp phần giảm thiểu sai sót trong quá trình thực thi công vụ, góp phần nâng cao trách nhiệm và đảm bảo quyền, lợi ích hợp pháp các tổ chức, đơn vị và Nhân dân. Các kiến nghị sau giám sát đều được UBND cấp xã, các ngành có liên quan tiếp thu, giải quyết.

Chất lượng hoạt động giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban HĐND cấp xã từ đầu nhiệm kỳ đến nay từng bước được nâng lên, đảm bảo quy định, sát thực tế, nội dung, phương thức phù hợp với hoàn cảnh thực tiễn của địa phương; đồng thời Thường trực HĐND cấp xã đã theo dõi, đôn đốc việc thực hiện các kiến nghị sau giám sát.

2. Tồn tại, hạn chế

2.1. Việc thực hiện chức năng quyết định của Hội đồng nhân dân

⁴ Như: công tác bình xét hộ nghèo, hộ cận nghèo; tổ chức thực hiện công tác phòng, chống dịch bệnh Covid-19; công tác quản lý, sử dụng nghĩa trang; các khoản vận động thu của thôn;

HĐND một số xã chưa xây dựng và ban hành Nghị quyết về Quy trình phối hợp trong công tác chuẩn bị và tổ chức các kỳ họp của HĐND cấp xã khóa IV, nhiệm kỳ 2021-2026⁵.

Trong hoạt động giám sát vẫn còn nhiều hạn chế như việc thông qua Nghị quyết thành lập Đoàn giám sát chuyên đề của HĐND xã nhưng không căn cứ Chương trình giám sát của HĐND xã đã được thông qua tại Kỳ họp giữa năm⁶; lồng ghép chương trình giám sát 6 tháng cuối năm 2021 vào Nghị quyết về Chương trình giám sát năm 2022 của HĐND⁷. Ngoài ra, về Chương trình giám sát năm 2023 một số địa phương thiếu nội dung “Lấy phiếu tín nhiệm đối với những người giữ các chức vụ do HĐND bầu”⁸ và việc ban hành chương trình giám sát chưa đảm bảo theo quy định của Luật Hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND năm 2015 như: thiếu nội dung giám sát chuyên đề của HĐND xã, lồng ghép nội dung giám sát của Thường trực HĐND, các Ban HĐND xã⁹.

Việc ban hành nghị quyết còn mang tính chủ quan chưa bám vào quy định của Luật cụ thể như: ban hành nghị quyết phê duyệt chủ trương đầu tư quy hoạch chung xây dựng xã không đúng quy định tại Khoản 6 Điều 18 Luật đầu tư công năm 2019 và Điều 34 Luật xây dựng năm 2014; Nghị quyết về quy định mức thu quỹ hội người cao tuổi xã Ya Hội không đúng thẩm quyền theo Luật Ngân sách Nhà nước năm 2015 và các văn bản liên quan,... Đối với các Nghị quyết liên quan đến tổ chức lập quy hoạch xây dựng còn một số địa phương không nêu nội dung cơ bản của nhiệm vụ, đề án quy hoạch tại Điều 1 của Nghị quyết¹⁰. Ngoài ra, một số Nghị quyết chưa đảm bảo thể thức theo Nghị định 30/2020/NĐ-CP ngày 05/3/2020 của Chính phủ về công tác văn thư.

2.2. Thực hiện chức năng giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, các Ban HĐND

a. Giám sát tại kỳ họp

Hoạt động thẩm tra của các Ban HĐND có lúc, có nơi chưa đảm bảo chất lượng, thời gian theo quy định; Một số báo cáo tính phản biện chưa cao, nhiều nội dung do UBND cấp xã trình chưa đảm bảo, song hầu hết các nội dung nhận định, đánh giá nêu trong báo cáo thẩm tra của các Ban HĐND có lúc còn xuôi chiều, đa số đều thống nhất với nội dung tờ trình, dự thảo nghị quyết UBND cùng cấp trình, dẫn đến chất lượng thẩm tra chưa sâu, đặc biệt các nội dung liên quan đến

⁵ HĐND xã Ya Hội, thị trấn Đak Pơ.

⁶ HĐND xã Yang Bắc: thành lập đoàn giám sát chuyên đề của HĐND nhưng nội dung giám sát không có trong chương trình giám sát của HĐND.

⁷ HĐND thị trấn Đak Pơ.

⁸ HĐND xã Cư An, Phú An, Ya Hội, thị trấn Đak Pơ.

⁹ HĐND xã Yang Bắc, An Thành, Ya Hội.

¹⁰ HĐND xã Yang Bắc, HĐND xã Hà Tam, HĐND xã Phú An.

lĩnh vực kinh tế - xã hội dẫn đến việc biểu quyết thông qua các Nghị quyết không đúng thẩm quyền, nội dung theo quy định.

Chất vấn là hoạt động giám sát quan trọng, thể hiện quyền lực của cơ quan dân cử và là quyền của các đại biểu HĐND, tuy nhiên hoạt động này không được phát huy hết vai trò tại các Kỳ họp Hội đồng nhân dân cấp xã¹¹.

b. Giám sát giữa 02 kỳ họp

Qua giám sát cho thấy, từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026 đến thời điểm giám sát hoạt động giám sát chuyên đề của một số HĐND, Thường trực HĐND, Ban Pháp chế HĐND chưa triển khai¹², đặc biệt là hoạt động giám sát việc giải quyết các ý kiến, kiến nghị của cử tri trước, trong và sau kỳ họp HĐND theo Luật định¹³; công tác phối hợp, chuẩn bị báo cáo, tài liệu phục vụ Đoàn giám sát của đối tượng giám sát còn chậm; thành viên tham gia đoàn giám sát chưa đầy đủ.

Từ đầu nhiệm kỳ 2021-2026 đến nay, Thường trực HĐND cấp xã không tổ chức phiên giải trình, chất vấn và trả lời chất vấn tại phiên họp theo Luật hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND năm 2015.

Công tác đơn đốc các cơ quan chức năng giải quyết và trả lời các ý kiến, kiến nghị của cử tri, các kiến nghị sau giám sát của Thường trực HĐND, các Ban HĐND cấp xã được quan tâm nhưng một số nội dung vẫn chưa giải quyết dứt điểm.

3. Nguyên nhân

3.1. Nguyên nhân khách quan

Các thành viên của 02 Ban HĐND xã, thị trấn đều hoạt động kiêm nhiệm, một số thành viên hai Ban của HĐND xã mới tham gia lần đầu, trình độ chuyên môn không đồng đều nên khi thẩm tra các nội dung liên quan đến các lĩnh vực rộng, có nội dung phức tạp thì việc thẩm tra đa phần dựa vào báo cáo, tờ trình của UBND cấp xã.

Một số kiến nghị sau giám sát, kiến nghị của cử tri cần có thời gian, nguồn lực và lộ trình để giải quyết hoặc có những nội dung cần phải chờ ý kiến của cơ quan có thẩm quyền.

3.2. Nguyên nhân chủ quan

Vẫn còn những đại biểu HĐND không có nhiều thông tin, chưa nắm chắc những thông tin liên quan đến vấn đề chất vấn. Một số ít đại biểu do hạn chế về

¹¹ HĐND các xã An Thành, Tân An, Cư An, Phú An, Yang Bắc, Ya Hội: không có đại biểu chất vấn Chủ tịch UBND, Phó Chủ tịch UBND, Ủy viên UBND xã.

¹² Như: Thị trấn Đak Pơ: chưa triển khai giám sát của HĐND, Thường trực HĐND, Ban Pháp chế HĐND; các xã An Thành, Phú An, Tân An, Yang Bắc chưa triển khai hoạt động giám sát của HĐND xã.

¹³ Theo báo cáo của Thường trực HĐND cấp xã, tính đến ngày 15/8/2022 chỉ có Thường trực xã Tân An, Cư An, An Thành, Yang Bắc tiến hành giám sát nội dung này.

kiến thức pháp luật, kỹ năng phản biện, năng lực hoạt động,... nên ngại chất vấn. Một số đại biểu đang công tác trong các cơ quan hành chính nhà nước cũng ít chất vấn, tâm lý nể nang, né tránh, ngại va chạm,...

Một số địa phương chưa nghiên cứu kỹ Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015, Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2019, Luật Giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân năm 2015 và các văn bản liên quan đến nhiệm vụ, quyền hạn của HĐND, Thường trực HĐND cấp xã.

Hồ sơ, tài liệu trình Kỳ họp của UBND cấp xã có lúc gửi đến các Ban HĐND thẩm tra còn chậm làm ảnh hưởng đến hoạt động thẩm tra của các Ban HĐND.

III. KIẾN NGHỊ, ĐỀ XUẤT

Qua kết quả giám sát, Đoàn giám sát có một số kiến nghị, đề xuất như sau:

1. Thường trực Hội đồng nhân dân huyện

Đề nghị Thường trực Hội đồng nhân dân huyện trình Hội đồng nhân dân huyện xem xét, bãi bỏ một phần hoặc toàn bộ nội dung Nghị quyết trái pháp luật của Hội đồng nhân dân cấp xã, cụ thể:

- Bãi bỏ toàn bộ Nghị quyết:

(1) Nghị quyết số 16/NQ-HĐND ngày 02/7/2021 của Hội đồng nhân dân xã An Thành về việc phê duyệt chủ trương đầu tư quy hoạch chung xây dựng xã An Thành, huyện Đak Pơ, tỉnh Gia Lai giai đoạn 2021-2030.

(2) Nghị quyết số 12/NQ-HĐND ngày 07/7/2021 của Hội đồng nhân dân xã Ya Hội về việc quy định mức thu Quỹ chăm sóc, phát huy vai trò Người cao tuổi xã Ya Hội.

(3) Nghị quyết số 25/NQ-HĐND ngày 06/01/2022 về việc phê duyệt kế hoạch đầu tư công năm 2022 từ nguồn ngân sách cấp trên để xây dựng nhà làm việc Công an thị trấn Đak Pơ.

- Bãi bỏ một phần Nghị quyết:

(4) Bãi bỏ Mục 2, Điều 1, Nghị quyết số 29/NQ-HĐND ngày 22/9/2021 của Hội đồng nhân dân xã Hà Tam về việc thông qua kế hoạch đầu tư công trung hạn 2021, 2022 từ nguồn vốn xã, huy động hợp pháp khác và nhân dân đóng góp

(5) Bãi bỏ mục II về danh mục dự án xây dựng nhà làm việc công an thị trấn Đak Pơ tại Điều 1, Nghị quyết số 24/NQ-HĐND ngày 06/01/2022 của Hội đồng nhân dân thị trấn Đak Pơ về việc phê duyệt bổ sung kế hoạch đầu tư công trung hạn Chương trình kiên cố hóa hạ tầng giao thông trên địa bàn, giai đoạn 2021-2025 từ ngân sách thị trấn và xây dựng nhà làm việc Công an thị trấn Đak Pơ.

2. Thường trực HĐND cấp xã

- Triệu tập đại biểu HĐND, đại biểu khách mời tham dự Kỳ họp theo đúng thành phần, thời gian quy định, điều hòa, phối hợp, điều hành kỳ họp, theo dõi, đôn đốc, giám sát các cơ quan, tổ chức, đơn vị giải quyết, trả lời các ý kiến, kiến nghị thường xuyên, có hiệu quả... để HĐND thực sự là cơ quan quyền lực nhà nước ở địa phương.

- Trước khi thông nhất nội dung trình tại kỳ họp, Thường trực HĐND cấp xã thông nhất UBND và các Ban HĐND nâng cao tinh thần trách nhiệm, chú ý đến chất lượng, tính khả thi của Nghị quyết như: tính hợp hiến, hợp pháp và sự phù hợp với tình hình của địa phương trong công tác chuẩn bị nội dung trình tại Kỳ họp và công tác thẩm tra của Ban.

- Thực hiện tốt các nhiệm vụ, quyền hạn theo quy định của Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2015; Luật sửa đổi, bổ sung một số điều của Luật Tổ chức Chính phủ và Luật Tổ chức chính quyền địa phương năm 2019; Luật hoạt động giám sát của Quốc hội và Hội đồng nhân dân năm 2015, Nghị định 30/2020/NĐ-CP ngày 05/3/2020 của Chính phủ quy định về công tác văn thư, các văn bản khác liên quan đến tổ chức và hoạt động của HĐND.

- Tổ chức giám sát theo đúng quy định của Luật hoạt động giám sát của Quốc hội và HĐND các cấp năm 2015 và Nghị quyết số 594/NQ-UBTVQH15 ngày 12/09/2022 của Ủy Ban thường vụ Quốc hội về hướng dẫn hoạt động giám sát của Hội đồng nhân dân, Thường trực Hội đồng nhân dân, các Ban của Hội đồng nhân dân, Tổ đại biểu Hội đồng nhân dân và đại biểu Hội đồng nhân dân và các văn bản khác có liên quan.

- Quán triệt, tạo điều kiện để đại biểu tham gia đầy đủ các lớp tập huấn, các lớp bồi dưỡng nâng cao kiến thức do cấp có thẩm quyền tổ chức; tuyên truyền, vận động đại biểu phải tự học tập, tự nghiên cứu để nâng cao năng lực, kỹ năng hoạt động của mình (đặc biệt là đại biểu tại thôn, làng, tổ dân phố); cung cấp đầy đủ các thông tin cần thiết để đại biểu biết thực hiện các quyền của đại biểu HĐND.

- Tiến hành rà soát các Nghị quyết do cấp mình thông qua từ đầu nhiệm kỳ đến nay không đúng thẩm quyền, nội dung theo Luật định cần bãi bỏ; tổng hợp gửi tờ trình về Thường trực Hội đồng nhân dân huyện xem xét, tổng hợp trình Hội đồng nhân dân huyện xem xét, quyết định (*qua Văn phòng HĐND và UBND huyện*). Đồng thời rà soát các Nghị quyết vướng mắc, bất cập, đề xuất HĐND cấp xã xem xét, điều chỉnh theo đúng quy định của pháp luật¹⁴.

¹⁴ Như Nghị quyết số 18/NQ-HĐND ngày 04/10/2022 của Hội đồng nhân dân xã Hà Tam về điều chỉnh Nghị quyết số 29/NQ-HĐND ngày 22/9/2021 về việc thông qua kế hoạch đầu tư công trung hạn 2021, 2022 từ nguồn vốn xã, huy động hợp pháp khác và nhân dân đóng góp đã được Đoàn giám sát chỉ ra tại buổi giám sát trực tiếp tại xã Hà Tam.

- Đề nghị Thường trực HĐND cấp xã¹⁵ rút kinh nghiệm, có kế hoạch khắc phục những tồn tại hạn chế đã được Đoàn giám sát chỉ ra tại Báo cáo này và báo cáo kết quả khắc phục gửi về Thường trực HĐND huyện (qua Văn phòng HĐND và UBND huyện) **trước ngày 10/3/2023**.

- Đối với các Nghị quyết đã được Đoàn giám sát phát hiện ban hành không đúng quy định, trái pháp luật, đề nghị Thường trực HĐND xã Hà Tam, An Thành, Ya Hội và thị trấn Đak Pơ triển khai thực hiện theo đúng quy định và báo cáo về Thường trực Hội đồng nhân dân huyện trước **ngày 30/01/2022**.

Trên đây là báo cáo Kết quả giám sát việc ban hành nghị quyết và hoạt động của Hội đồng nhân dân cấp xã./.

Nơi nhận:

- TT. Huyện ủy;
- TT. HĐND huyện;
- UBMTTQVN huyện;
- Các Ban HĐND huyện;
- Thành viên Đoàn giám sát;
- Thường trực HĐND cấp xã;
- Cổng thông tin điện tử huyện;
- Lưu: VT, Hòa.

PHÓ CHỦ TỊCH HĐND
Nguyễn Hồng Sơn

¹⁵ Trừ Thường trực HĐND xã Tân An